

גאוואלדיגע רעיונות

פרשת בהר-בחקתי תשפ"ג, עלון מס' 481

צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאַב

קאנאדע • טשילע • טשיינא • טשעכיי • ענגלאנד • פראנקרייך • דייטשלאנד • גיבראלטאר • האלאנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראליע • בעלגיע • אונגארן • אינדיא • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאנאמא • פוילן • רוסלאנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינא • פאראייניגטע אראבער עמיראטעס • ארצות הברית • ווענעזועלא

צו פארבינדן די טויזנטער ליינער און באקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פֿארבינדט אייך מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט. לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל והרב צבי בן הרב שמואל זאנוויל ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוולעטער קען מען אויך זען אויף אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים/ <https://www.dirshu.co.il/category/>

[דער מחבר ערלויבט און שטימט סי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.](#)

טעג וואס זענען אין א העלעם

דער באשעפער פראוואוט די וואָס קענען עס באַהאַנדלען. טאקע דער מדרש זאגט אז דער אויבערשטער טעסט נישט די רשעים, נאר די צדיקים (בראשית רבה לז:ב) ווייל די רשעים וועלן נישט קענען ביישטיין א נסיון. דאס קען מען צוגלייכן צו א שטארקע חיה און א שוואכע. אוודאי וואלט א מענטש געלייגט זיין שווערע לאסט אויף די שטערקערע בהמה. אן אנדער אמשל איז מיט קלאָפן אַ נאָגל אין אַ שטיק האָלץ. א מענטש קלאפט נאר לויט וואס דאס שטיק האלץ קען פארטראגן, ווייל אנדערש וועט עס זיך צעברעכן.

מיר מוזן פֿארשטיין אַז די שוועריקייטן פון לעבן זענען דוקא געגעבן פאר אונז אז עס זאל אונז מאַכן בעסער, און נישט ביטער. יעדער טאָג מוזן מיר אויסדריקן מער פון אונזער גרויסקייט און ווער מיר זענען באמת.

פילע מיינען אז ווייטאג איז שלעכט. אַ רב האָט ערקלערט אז לויט תורה איז ווייטאג נישט שלעכט. עס איז פשוט די פרייז פֿון גרויסקייט.

א מענטש וואס האט געזעהן א קאקון האט באמערקט אז די פלאַטערל אינערווייניג פרובירט זיך ארויסצוגיין פון א קליינטשיג לאך. דער פלאַטערל האָט זיך געראַנגלט און געטומעלט, אָן הצלחה. פילענדיג שלעכט פאר דעם פלאַטערל, האָט דער מאַן דורכגעשניטן אַ גרויסן עפענונג, דורך וועלכן דער פלאַטערל האָט געקענט אַרויסגיין. דער פלאַטערל איז אַרויס, אָבער דער מענטש האָט באמערקט אז זיין גוף איז געווען צוקנייטשט און די פליגלעך זענען קליינטשיג. אזוי האט דער פלאַטערל געלעבט זיין גאַנצן לעבן — קליין, צעקלאַפט און האט נישט געקענט פליען. עס איז דער געראַנגל אַרויסצוגיין פון די קאקון וואָס האט די ווירקונג פון טראַנספֿארמינג פליסיגן פון די פלאַטערל'ס גוף צו זיין פליגל, און אזוי טוען זיי זיך אַנטוויקלען. כאטש ער האט געמיינט אז ער טוט א טובה מיט'ן ענדיגן דעם קאמף, האט ער טאקע פארשטערט דעם וואוקס. ראנגלענישן וואָס מיר גייען אדורך קענען אונז מאַכן אַנטוויקלען פליגלען אזוי אַז מיר קענען דערגרייכן זייער הויך. עס איז דא אַ שפּריכווארט, "אויב איר ווילט אַ פּלאַץ אין דער זון, וועט איר מוזן דערוואַרטן עטליכע בליסטערז (בלאטערן)". מיר מוזן פֿארשטיין אַז נאָר איבער דעם בערגל איז אַ שיינ טאָל, און מיר מוזן ארויפֿקריכן דעם בערגל כדי עס צו זעהן.

אין א ריי הייזער אין לעיקוואוד וואו אלע הייזער האבן געהאט די זעלבע לאנדשאפט, איז אין יעדער גארטן געפלאנצט געווארן א גרויסן בוים אויפ'ן זעלבן אָרט. בשעת הוריקאנע סאַנדי, עטליכע פון די ביימער זענען געפאלן, און אנדערע נישט. דאָס איז געווען ווייל

די ביימער וואס זענען באוואסערט געווארן מיט אַטאָמאַטיק ספּרינקלער סיסטעמען זענען חרוב געווארן גלייך ביים די סיסטעמען קאַלאָפּסט. די וואָס זענען נישט אויטאָמאַטיש באוואסערט געווארן, האָבן געמוזט פאַרשפּרייטן זייער וואָרצלען טיף אין דער ערד כדי צו דערגרייכן די וואָסער און נוטריאַנטן וואס זיי האבן געדארפט. אזוי זענען זיי פעסט איינגעווארצלט געווארן אין דער ערד און האבן געקענט ביישטיין די הוראַקאַן'ס ווינטן. די אנדערע ביימער וועלכע האבן לייכט באקומען זייער וואסער און זענען אזוי נישט געווען גענוג שטארק צו איבערלעבן דעם שטורעם. די ראנגלענישן וואָס מיר פאַרטראַגן בויען אונז און אזוי ווערן מיר שטאַרקע, גרויסע מענטשן. עס איז אדא אן אויסדרוק, "עס איז נישטא קיין ליפט (עלעוועיטאר) צו הצלחה. מען דאַרף נעמען די טרעפּ".

ווען מיר צווייפלען ווי ווייט מיר קענען גיין, דאַרפן מיר געדענקען ווי ווייט מיר זענען אנגעקומען. מיר דארפן זיך דערמאנען פון אלע אונזערע קאמפן, און אַלע די שוועריקייטן וואָס מיר זענען אדורך און אַלע די פּחדים וואָס מיר זענען בייגעקומען. מיר מוזן טאַן עפעס היינט מיט וואָס מיר וועלן קענען זיין שטאַלץ פון זיך אליין אין צוקונפט.

גליטשידיגע זייט

די אראפדרייען פון אַ גלייכע שורה, זיך ווענדען אַוועק צו די זייט, קען זיין דער אָנהייב פון אראפגליטשן. מיר זעהן אַ רמז צו דעם אין תרגום אונקלוס איבערזעצונג פון "תהו ובהו", אינגאנצן ליידיג - צדיא, זייט (בראשית א:ב).

מיר ווייסן אז עשו איז געווען א יעגער ווי עס שטייט, "איש ידע ציד" (בראשית כה:כז), א מענטש וואס קען כאפן. חיות ווערן פארכאפט דורך טריקערי און אָפּנאַר. א "ציד", יעגער, איז ווען מען אפערירט פון דער זייט. דערפאַר קומט דאָס וואָרט "ציד" פֿון "צד", זייט.

אין לעבן איז יעדן אָפּשטויסן פונעם צענטראַלן ריכטיגע נקודה אַ נטייה צום "צד", צו "תהו".

זיפצן וואונדער

דער אויבערשטער האט געזאגט פאר משה רבינו אז ער זאל ארויסנעמען די אידן פון מצרים. ענטפערט משה רבינו: "זיי וועלן מיר נישט גלויבן (שמות ד:א)". ווי אַ רעזולטאַט האט דער אויבערשטער געענפערט צוריק דורך ווייזן פאר משה רבינו דריי ניסים וואָס ער זאל ווייזן פאר די אידן צו געווינען זייער בטחון. די שאלה איז אזוי: אויב משה רבינו האט פארלאנגט די סימנים, דעמאלטס וואלט אים דער אויבערשטער געדארפט געבן די סימנים, אן ער זאל עז בעטן. און אויב ער האט נישט געדארפט די סימנים דאן וואלט דער אויבערשטער פשוט געדארפט זאגן פאר משה רבינו אז ער זאל ווייטער ממשיך זיין מיט וואס ער האט אים שוין געזאגט.

משה רבינו און די אידן האבן נישט געדארפט קיין צייכענעס. אָבער, איין מאָל משה רבינו האָט געזאָגט אַז די אידן וועלן מיר נישט גלויבן, האָט ער דאָן געדאַרפט סימנים. אויב ער האט נישט צוטרוי אַז זיי וועלן אים גלויבן, וועלן זיי אים באמת נישט גלויבן. דעריבער דערציילט אים דער אויבערשטער וועגן די סימנים.

דעם שטאַרקע מוסר בשכל איז געוויזן פילע מאָל אין לעבן. אויב איר פאַרקויפט סחורה און איר טוט נישט גלויבן אַז איר קענט פאַרקויפן דעם פּראָדוקט, וועט דער קונה עס נישט קויפן. אין אַ עהנליכע וועג, אויב איר טוט נישט גלויבן אין דיינע קינדער אָדער דיינע תּלמידים, קענט איר נישט דערוואַרטן אַז זיי וועלן גלויבן אין זייער אייגענע הצלחה.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבעה ספרים במגוון נושאים בענייני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.